

УДК 378.241

DOI 10.31376/2410-0897-2018-2-37-152-157

Вікторія Василівна Шевченко,
викладач кафедри психології та педагогіки
Харківської Національної академії
Національної гвардії України
e-mail: shevchenko_viktoriyav@ukr.net

ПОНЯТТЄВО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА НГУ

На основі аналізу вітчизняних і зарубіжних джерел розглянуто генезис поняттєво-термінологічного апарату компетентнісного підходу. Особливу увагу приділено визначенням, унормованим у нормативно-правових документах, що регламентують діяльність системи вищої освіти України на сучасному етапі. Акцент зроблено на формуванні професійно-психологічної компетентності майбутніх офіцерів Національної гвардії України.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентність, компетенція, професійна освіта, професійно-психологічна компетентність.

Постановка проблеми. Проведення операції об'єднаних сил на Сході, реформи, які відбуваються в Україні, вимагають кардинальних змін в організації правоохоронних функцій, захисті кордону, а також висувають серйозні вимоги до професіоналізму офіцерів Національної гвардії України, яка, у свою чергу, також проходить процес реформування та становлення. Наразі Національна гвардія України бере безпосередню участь у забезпеченні внутрішньої безпеки держави та виконує різноманітні службово-бойові завдання. Основними з них є: охорона громадського порядку, конвоювання та екстрадиція засуджених, здійснення режимно-карантинних заходів під час ліквідації наслідків стихійних лих, аварій, катастроф, охорона дипломатичних представництв і консульських установ іноземних держав на території України, охорона особливо важливих об'єктів, атомних електростанцій. Національна гвардія України є основним суб'єктом з припинення масових заворушень, координує діяльність сил та засобів правоохоронних органів, залучених до припинення зазначених протиправних дій, та ін. Саме для виконання цих функцій і завдань важливою є професійно-психологічна компетентність, що охоплює систему професійно-психологічних знань, умінь, а також особистісних якостей, які забезпечують ефективне виконання завдань у сфері професійної діяльності.

Високий рівень професійно-психологічної компетентності майбутніх офіцерів-нацгвардійців, оволодіння ними знаннями, вміннями, набуття необхідного досвіду, насамперед у галузі педагогіки і психології, є запорукою успішної професійної діяльності і сприяє підвищенню якості та ефективності роботи Національної гвардії загалом. Саме тому визначення шляхів підвищення ефективності формування професійної компетентності є актуальним завданням сучасної педагогічної науки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури засвідчує, що проблема професійних компетентностей перебувала в полі уваги як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників: Л. Анциферова, Ю. Варданян, Л. Виготський, Д. Дьюї, Д. Ельконін, Е. Зеєр, С. Іванова, Л. Карпова, Н. Кузьміна, О. Леонтєв, А. Маркова, Л. Мітіна, М. Мід, О. Овчарук, Л. Петровська, П. Сорокіна, Ю. Татур, У. Уоллер, А. Хуторської, М. Чошанов, К. Юнг та ін.

Особливості професійної компетентності досліджували: А. Адольф, О. Антонова, Ю. Варданян, С. Вітвицька, О. Дубасенюк, І. Зязюн, М. Мруга, Н. Ничкало, С. Оніщенко та ін.; педагогічної – В. Бездухов, Л. Большакова, І. Воробйова, Л. Карпова, С. Козак, О. Міршук, А. Онкович, І. Чистовська та ін.; психологічної – Н. Альхіна, Л. Барінова, О. Войтюк, Л. Кайдалова, М. Лук'янова, Л. Пляка, О. Полуніна, Н. Яковлева та ін.; соціально-перцептивної – Н. Єршова та ін.; загальнокультурної – І. Котлярова та ін.; комунікативної В. Кузовлев та ін. Процес підготовки військових фахівців ґрунтовно представлений у працях О. Барабанщикова, О. Безносюка, П. Городова, А. Железняка, М. Коробейнікова, В. Огнева, М. Нещадима, Г. П'янковського, Н. Феденко, В. Ягупова та ін.

Методичні основи підготовки фахівців у вищих військових навчальних закладах у сучасних умовах розроблено В. Васильєвою, В. Давидовим, А. Іваницьким, В. Кикотем, О. Латишевою, Г. Никифоровою, А. Ситниковою, А. Столяренком, Ю. Шарановою, А. Шестаковою та ін.

Незважаючи на достатню розробленість означеної проблеми, подальшого вивчення потребує теоретично-прикладний аспект сутності професійно-психологічної компетентності майбутнього офіцера Національної гвардії України, бо саме її вирішення дозволить підготувати фахівця, який буде ефективно та якісно виконувати свою професійну діяльність, швидко вирішувати проблеми у повсякденній

діяльності, а також керувати підлеглими йому військовослужбовцями.

Формулювання мети статті. Метою статті є теоретичний аналіз поняттєво-термінологічного апарату формування професійно-психологічної компетентності у майбутніх офіцерів Національної гвардії України.

Виклад основного матеріалу. Компетентнісний підхід в освіті – це відповідь на вимоги часу. Динамічні зміни життя, постійне оновлення інформації зумовлюють потребу у фахівцях, здатних оперативно адаптуватись, навчатись протягом життя, безперервно розвиватись.

Проаналізований масив інформації дозволяє визначити компетентнісний підхід як такий, що дозволяє подолати розрив між освітньою практикою та новими вимогами до результатів освіти в умовах інформаційного суспільства. Розроблення теоретичного та практичного аспектів означеного підходу безпосередньо впливає на зміну підходів, шляхів та методів підготовки фахівців у вищій школі. Поширення ідей компетентнісного підходу відбувається під впливом зміни мети освіти та можливих шляхів її реалізації.

Історія розвитку компетентнісного підходу пройшла три основні етапи: перший етап (1960–1970) пов'язаний із введенням до наукового апарату поняття «компетентність» та розмежування понять «компетентність» та «компетенція»; другий етап (1970–1990) – це активне використання понять «компетенція» та «компетентність» у теорії і практиці навчання, спілкування, професіоналізму фахівців у менеджменті й управлінні; третій етап (1990 і до сьогодні) характеризується дослідженням компетенції як наукової категорії, що стосується освіти [1, с. 36–37].

Слід зазначити, що вчені по-різному трактують дефініцію «компетентнісний підхід». Так, О. Пометун вважає, що компетентнісний підхід – це спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових, загальногалузевих та предметних компетентностей особистості [2, с. 64]. Т. Олійник зазначає, що компетентнісний підхід пов'язаний з особистісно-орієнтованим та діяльнісним підходами до навчання, потребує трансформації змісту освіти та переходу від моделі, що об'єктивно вже існує для всіх студентів, на суб'єктивні надбання одного студента, які, у свою чергу, можна визначити [3, с. 69]. На думку В. Болотова, компетентнісний підхід має ґрунтуватись не на проінформованості учня, а на вмінні вирішувати різноманітні проблеми, що виникають у різних ситуаціях [4, с. 10]. А. Хуторської під компетентнісним підходом розуміє «підхід до організації навчально-виховного процесу, що спрямований на набуття особистістю певної суми знань і досвіду, що дають їй змогу робити висновки, переконливо висловлювати думки та адекватно діяти у різних ситуаціях» [5, с. 61].

Узагальнюючи зазначимо, що компетентнісний підхід – це сукупність методологічних та організаційно педагогічних орієнтацій, які зосереджуються на меті й тих результатах, яких досягають випускники вищих навчальних закладів.

Стосовно дефініції «компетентність» зазначимо, що тут теж немає її однозначного трактування. Зокрема, у Законі України «Про вищу освіту» зазначається, що компетентність – це динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особистості успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [6].

У Постанові Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зазначено, що компетентність/компетентності – це здатність особистості виконувати певного виду діяльність, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості. Результатами навчання є компетентності (знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості), які набуває та/або здатна продемонструвати особистість після завершення навчання.

У сучасному глумачному словнику української мови поняття «компетентність» трактується так: компетентність – це здатність здійснити реальну, життєву дію і кваліфікаційна характеристика індивіда, що береться в момент діяльності; у будь-якої дії є два аспекти – ресурсний та продуктивний, і саме розвиток компетентності визначає перехід ресурсу в продукт. Компетентність – це потенційна готовність вирішувати завдання зі знанням справи; складається зі змістового (знання) та процесуального (вміння) компонентів і вимагає знання сутності проблеми та вміння впоратись з нею; постійне оновлення знань, володіння новою інформацією для вдалого впровадження цих знань у конкретних умовах, тобто володіння оперативними та мобільними знаннями. Компетентний – це той, що має ґрунтовні знання в певній галузі, тямущий; який має певні повноваження, повновладний [9, с. 346].

На думку Дж. Равена, компетентність, містить велику кількість компонентів, деякі з них відносно незалежні один від одного. Причому одні компоненти належать переважно до когнітивної сфери, інші – до емоційної і т. д., вони можуть замінити один одного як складові ефективної поведінки особистості. Дж. Равен виокремив 37 видів компетентностей. Наведемо деякі з них: тенденція до більш чіткого розуміння цінностей та настанов відносно конкретної цілі; тенденція контролювати свою діяльність;

залучення емоцій до процесу діяльності; готовність та здатність навчатися самостійно; пошук та використання зворотного зв'язку; упевненість у собі; самоконтроль; адаптивність; увага до проблем, пов'язаних із досягненням поставлених цілей; самостійність, оригінальність, критичність мислення; готовність вирішувати складні питання та йти на помірний ризик; відсутність фаталізму; готовність використовувати нові ідеї та інновації для досягнення мети; персональна відповідальність; здатність до спільної діяльності задля досягнення цілі; здатність слухати інших людей та брати до уваги те, що вони говорять; готовність дозволяти іншим людям приймати самостійні рішення; здатність розв'язувати конфлікти; здатність ефективно працювати в якості підлеглого; терпимість відносно різних стилів життя оточуючих тощо [8, с. 396].

Зазначимо, що в науковій літературі дуже часто замість поняття «компетентність» використовують поняття «компетенція». І. Зимня розводить ці поняття, вказуючи на їх відмінності: поняття «компетентність» набагато ширше, ніж поняття «компетенція», воно містить мотиваційний, регулятивний компоненти та компонент ставлення. Фактично компетенція – це «програма», на основі якої розвивається компетентність.

І. Зимня розрізняє основні компетенції, які можуть характеризувати загальну психологічну компетентність особистості:

- готовність виявляти компетентність (мотиваційний аспект);
- володіння знанням змісту компетентності (когнітивний аспект);
- досвід прояву компетентності у різноманітних стандартних та нестандартних ситуаціях (поведінковий аспект);
- ставлення до змісту компетентності та об'єкта її застосування (ціннісно-смысловий аспект);
- емоційно-вольова регуляція процесу та результату прояву [1, с. 38–39].

Таким чином, компетентність – це той набір знань, умінь і навичок, які отримує здобувач вищої освіти під час навчання, які зможе успішно використовувати в професійному становленні й зростанні.

На основі вищеозначених компетенцій формується професійна компетентність. Зокрема, В. Чорнобай тлумачить професійну компетентність як якісну характеристику ступеня володіння фахівцями їхньої професійної діяльності і передбачає: розуміння своєї справи, оцінку особистих якостей, регулювання свого професійного становлення, самовдосконалення та самовиховання.

Розрізняють загальну та спеціальну професійну компетентність. Загальна професійна компетентність визначається як загальнопрофесійні знання, уміння, навички, здібності та готовність до їх актуалізації у сфері визначеної групи професій. До складу професійної компетентності належать науково-дослідна, проектно-конструктивна, адміністративно-управлінська, виробнича та педагогічна діяльності. Спеціальна професійна компетентність – це вид і ступінь професійної підготовки молодого фахівця, наявність у нього професійних компетенцій (тобто готовність та прагнення), необхідних для виконання визначеної професійної діяльності, їх зміст (зміст інструментальної основи) визначається державними кваліфікаційними характеристиками [11, с. 412–413].

Структура професійної компетентності складається з трьох загальних компонентів: змісту, мотивації та виконання. Ще необхідно додати систему професійних знань, умінь і навичок, прагнення і здібності до самостійних творчих рішень професійних завдань, соціально-психологічна готовність до професійної діяльності, ідейно-моральна зрілість та політична культура.

Отже, професійна компетентність – це основна характеристика діяльності спеціаліста, до якої належать знання й уміння, а також набір важливих психологічних якостей, які є складовою психологічної компетентності. Психологічна компетентність уміщує сукупність якостей, які обумовлюються психолого-педагогічною підготовленістю на високому рівні і при цьому забезпечують високий рівень професійної діяльності.

Психологічна компетентність містить такі компоненти:

- організаційний, який передбачає організацію професійної діяльності для підвищення її ефективності;
- ціннісно-мотиваційний, передбачає мотивацію досягнень, оволодіння психологічними знаннями, які потрібні в повсякденній професійній діяльності, ціннісні орієнтації, особистісну зрілість, смислове та ціннісне регулювання діяльності тощо;
- рефлексивний – як усвідомлення та сприйняття себе суб'єктами навчально-виховного процесу для вибору стилю взаємодії, управління, тактики спілкування;
- управлінський, передбачає прийняття рішень у повсякденних та екстремальних умовах професійної діяльності, аналіз та врахування альтернатив, контроль за перебігом діяльності, оцінка діяльності учасників у професійній діяльності;

- когнітивний – є комплексом професійних знань, а також загальної, соціальної, вікової, педагогічної психології, які є необхідними в професійній діяльності;
- емоційно-вольовий – це комплекс знань про афективну сферу суб'єктів педагогічного процесу, вміння застосовувати ці знання у своїй діяльності, вміння керувати власними емоційно-вольовими станами: агресивністю, спонтанністю, емоційністю, тривожністю тощо, стійкість до стресу, емпатійність, сміливість, здатність приймати на себе відповідальність у складних ситуаціях;
- самоактуалізувальний, включає самоконтроль, саморегуляцію та самовдосконалення особистості;
- комунікативний – передбачає лідерство, конкурентність, соціальний інтелект (уміння встановлювати контакт, зрозуміти хід думок);
- нейродинамічний та психомоторний – це рухливість, лабільність, урівноваженість нервової системи, точність, координованість рухів в умовах стресу та дефіциту часу.

Таким чином, професійно-психологічна компетентність – це ті особистісні якості, які в сукупності зі знаннями, уміннями й навичками допомагають виконувати професійну діяльність.

Основою професійно-психологічної компетентності майбутнього офіцера Національної гвардії України є знання таких закономірностей:

- диференційно-психологічні знання – це знання про особливості психологічних та типологічних відмінностей, психологічних проявів у представників різних соціальних, етнічних, вікових груп;
- соціально-психологічні знання – охоплюють знання про особливості навчально-пізнавальної та комунікативної діяльності групи чи окремого її члена, про особливості взаємовідносин командира з підлеглими, про закономірності спілкування;
- аутопсихологічні знання – це знання про позитивні аспекти та недоліки власної діяльності, особливості своєї особистості та її характерні якості.

Висновки:

- 1) компетентнісний підхід – це сукупність методологічних та організаційно педагогічних орієнтацій, які зосереджуються на меті і тих результатах, яких досягають випускники вищих навчальних закладів. У XXI столітті він є ключовою методологією підготовки фахівців з професійної підготовки;
- 2) компетентність – це набір професійних знань, умінь і навичок, які фахівець отримує під час навчання;
- 3) професійно-психологічна компетентність – це якості особистості, які разом зі знаннями, уміннями й навичками допомагають виконувати професійну діяльність на високому рівні;
- 4) дослідження нових підходів щодо оцінювання сформованості компетентності майбутніх офіцерів Національної гвардії України.

Список використаних джерел та літератури

1. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34–42.
2. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / Заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.
3. Олійник Т. С. Реалізація компетентнісного підходу в навчальному процесі на перекладацькому відділенні факультету іноземних мов ТНПУ ім. В. Гнатюка / Т. С. Олійник // Професійні компетенції та компетентності вчителя : матеріали регіонального науково-практичного семінару. – Тернопіль, 2006. – С. 69–71.
4. Болотов В. А. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика, 2003. – № 10. – С. 8–14.
5. Хуторський А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
6. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Дата звернення: 18.05.2018.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>. – Дата звернення: 19.05.2018.
8. Равен Д. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Д. Равен. – М. : Когито-Центр, 2002. – 396 с.
9. Сучасний тлумачний словник української мови. – Харків, 2006. – 832 с.

10. Чернобай В. Г. Професійна компетентність та її складові / В. Г. Чернобай // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. – 2014. – Вип. 199 (1). – С. 409–413.

Викторія Васильевна Шевченко,
преподаватель кафедры психологии и педагогики
Харьковской Национальной академии
Национальной гвардии Украины,
e-mail: shevchenko_viktoriyav@ukr.net

ПОНЯТИЙНО-ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ НГУ

На основе анализа отечественных и зарубежных источников рассматривается генезис понятийно-терминологического аппарата компетентностного подхода. Особое внимание уделяется определениям в нормативно-правовых документах, регламентирующих деятельность системы высшего образования Украины на современном этапе. Акцент сделан на формировании профессионально-психологической компетентности будущих офицеров Национальной гвардии Украины.

Ключевые слова: компетентностный подход, компетентность, компетенция, профессиональное образование, профессионально-психологическая компетентность.

Victoria Shevchenko,
teacher of the Department of Psychology and Pedagogy
Kharkiv National Academy
National Guard of Ukraine,
e-mail: shevchenko_viktoriyav@ukr.net

CONCEPTUAL AND TERMINOLOGICAL ASPECT OF FORMING PROFESSIONAL AND PSYCHOLOGICAL COMPETENCE OF THE INTENDING OFFICER OF NGU

***Introduction.** Conducting the anti-terrorist operation in the East of Ukraine, as well as the reforms that take place in our society, require radical changes in the organization of law enforcement functions, protection of the border, and also place high demands on the professionalism of the officers of the National Guard of Ukraine. The National Guard of Ukraine, in its turn, is also undergoing the process of reforming. Currently, the National Guard of Ukraine is directly involved in ensuring the internal security of the state and carries out various military and combat tasks, namely: takes direct part in providing state internal security and performs various military and combat tasks, including public order protection, convoys and extradition of convicts, implementation of regime-quarantine measures during the elimination of the consequences of natural disasters, accidents, the protection of diplomatic missions and consular posts foreign states on the territory of Ukraine, protection of especially important objects, nuclear power plants; the National Guard of Ukraine is the main subject to suppress the riot. In carrying out measures to suppress riots, the National Guard of Ukraine coordinates the activities of forces and means of law enforcement agencies involved in the termination of the said unlawful actions, etc.*

It is for the fulfillment of these functions and tasks that professional psychological competence is important. This competence is a professionally important property that encompasses the system of professional psychological knowledge, skills, as well as personal qualities that ensure the effective performance of tasks in the field of professional activity.

The high level of professional-psychological competence of intending national guard officers, their acquisition of knowledge, skills and experience, especially in the field of psychology and pedagogy, is the key to successful professional activity and contributes to the improvement of the quality and efficiency of the work of the National Guard in general. That is why determining the ways of increasing the effectiveness of forming the above mentioned professional property is an urgent task of modern pedagogical science.

***Purpose.** theoretical analysis of the conceptual-terminological apparatus for the formation of professional and psychological competence of intending officers of the National Guard of Ukraine.*

***Methods.** theoretical analysis.*

***Results.** definition of the concept of professional and psychological competence and its components.*

***Originality.** substantiation of professional and psychological competence of intending officers of the National Guard of Ukraine; the identification of the components of this competence, which should be formed.*

***Conclusion.** Competency approach is a set of methodological and organizational pedagogical orientations which focus on the goals and results achieved by graduates of higher education institutions. In the 21st century it is the key methodology for preparing specialists in vocational training. Competence is the set of professional knowledge, and skills that a specialist receives during training. Professional psychological*

competence is a set of personality traits that together with knowledge, skills and abilities help to carry out professional activities at a high level. In the different references and scientific researches of recent years, the formation of professional and psychological competence of intending officers of the National Guard of Ukraine is almost not investigated. To perspective directions of research of this problem, we refer definition of structure of professional and psychological competence as a professionally important property of intending officers of the National Guard of Ukraine.

Key words: *competence approach, competence, vocational education, professional and psychological competence.*

References

1. Zy'mnyaya Y. A. Klyuchevye kompetency'y` – novaya parady`gma rezul'tata obrazovany`ya / Y`. A. Zy'mnyaya // Vysshee obrazovany`e segodnya. – 2003. – № 5. – S. 34–42.
2. Pometun O. I. Dy'skusiya ukrayins'ky`x pedagogiv navkolo py'tan` zaprovadzheniya kompetentnogo pidxodu v ukrayins'kij osviti / O. I. Pometun // Kompetentnisny`j pidxid u suchasnij osviti: svitovy`j dosvid ta ukrayins'ki perspekty`vy`: biblioteka z osvith`oyi polity`ky` / Zag. red. O. V. Ovcharuk. – K. : K.I.S., 2004. – 112 s.
3. Olijny`k T. S. Realizaciya kompetentnogo pidxodu v navchal`nomu procesi na perekladacz`komu viddileni fakul'tetu inozemny`x mov TNPU im. V. Gnatyuka / T. S. Olijny`k // Profesiyni kompetenciyi ta kompetentnosti vchy`telya : materialy` regional`nogo naukovoprakty`chnogo seminaru. – Ternopil`, 2006. – S. 69–71.
4. Bolotov V. A. Kompetentnostnaya model`: ot y`dey` k obrazovatel`noj programme / V. A. Bolotov, V. V. Sery`kov // Pedagogy`ka, 2003. – № 10. – S. 8–14.
5. Xutors'ky`j A. V. Klyuchevye kompetency'y` kak komponent ly`chnostno ory`enty`rovannoj parady`gmy obrazovany`ya / A. V. Xutorskoj // Narodnoe obrazovany`e. – 2003. – № 2. – S. 58–64.
6. Zakon Ukrayiny` «Pro vy`shhu osvitu» [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Data zvernennya: 18.05.2018.
7. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 23.11.2011 r. № 1341 «Pro zatverdzhennya Nacional`noyi ramky` kvalifikacij» [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>. – Data zvernennya: 19.05.2018.
8. Raven D. Kompetentnost` v sovremennom obshhestve: vyavleny`e, razvy`ty`e y` realy`zacy`ya / D. Raven. – M. : Kogy`to-Centr, 2002. – 396 s.
9. Suchasny`j tlumachny`j slovny`k ukrayins`koyi movy`. – Harkiv, 2006. – 832 s.
10. Chornobaj V. G. Profesiyna kompetentnist` ta yiiv skladovi / V. G. Chornobaj // Naukovy`j visny`k Nacional`nogo universy`tetu bioresursiv i pry`rodokory`stuvannya Ukrayiny`. Seriya: Pedagogika, psy`xologiya, filosofiya. – 2014. – Vy`p. 199 (1). – S. 409–413.

Отримано редакцією 31.05.2018 р.

УДК 378.3:347:331

DOI 10.31376/2410-0897-2018-2-37-157-166

Оксана Вікторівна Повстин,

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри права та менеджменту
у сфері цивільного захисту
Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності,
e-mail: oksana_povstyn@ukr.net

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано формування та вдосконалення змісту професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності на основі сучасних методологічних підходів до освітнього процесу. Ключовими чинниками є: структурування та систематизація навчального матеріалу відповідно до особливостей і функцій управлінської діяльності фахівців у галузі безпеки людини; урахування індивідуальних особливостей курсантів і студентів; організація їхньої самостійної роботи щодо розвитку управлінських якостей; чітка система контролювання й оцінювання навчально-пізнавальної діяльності; забезпечення якісного зворотного зв'язку під час передавання інформаційного та методичного матеріалу; функціональність змісту підготовки курсантів і студентів до управлінської діяльності.